

מונוגרפיות בחינוך

רחב יכולה להתבטא מצד אחד בהרחבה של הגדרות, רעיונות תאורטיים והסברים של שיטות המחקר, ומצד אחר בצמצום הפירוט של חלק מן הממצאים. למשל, במחקר כמותי חלק מהממצאים יוצגו בלוחות וחלק יוצגו בגרפים, שהם ידידותיים יותר למרבית הקוראים, מאפשרים תפיסה מהירה של התמונה הכוללת ומגוונים את סגנון הכתיבה. ממצאים חשובים אך לא חיוניים לרצף הקריאה יוצגו כנספחים, ועל ממצאים שוליים או טריוויאליים המחבר יוותר לגמרי. המטרה העיקרית של שינויים כאלה היא להקל את הקריאה ולמקד את הכתיבה בנושאים המרכזיים. שוב, כפי שנאמר לעיל, כל זה נעשה בלי לגרוע מהרמה המקצועית של העבודה. מעבר לנושא המחקר ותרומתו המדעית, רמת הכתיבה והקוהרנטיות של העבודה הן קריטריונים מרכזיים בשיקולים לבחירת עבודות לפרסום.

הגשת כתב יד לפרסום

חוקר המעוניין לפרסם את מחקרו במסגרת מונוגרפיות בחינוך גיש את העבודה בהתאם לנוהלי ההגשה המפורטים בקול הקורא המופיע בעמוד זה. הוועדה המטפלת בהצעות תקבל החלטה לגבי מידת התאמתו של המחקר לסדרה על-פי קריטריונים של רלוונטיות הנושא לאנשי חינוך בכלל ולמורי המכללות לחינוך בפרט, התרומה הייחודית של המחקר, רמת הכתיבה של העבודה ועוד. ועדה זו מתכנסת שלוש עד ארבע פעמים בשנה כדי לדון בהצעות. לעתים בשלב זה, עבודה מוחזרת למחבר עם בקשה לערוך שינויים. לאחר ביצוע השינויים, משמנצאה מתאימה, העבודה נמסרת לשני מומחים חיצוניים. ייתכן שגם אחרי השלב הזה המחבר יתבקש לערוך שינויים כתנאי לקבלת העבודה כמונוגרפיה. תהליך השיפוט כולו נמשך כשמונה חודשים. השלב הבא הוא עריכה מבנית ולשונית ועיצוב גרפי. שלב זה יכול להימשך עוד כ-18 חודש.

מסגרת זו של מונוגרפיות בחינוך פתוחה לכל העוסקים בחינוך. ההעדפה היא למחברים מהמכללות להכשרת מורים, אבל אנו גם מעודדים שותפות בין אנשי מכללות לבין אנשי אוניברסיטאות.

פרופ' ברברה פרסקו

יו"ר הוועדה לפרסום מונוגרפיות בחינוך

כמה ייחודית לפרסום מונוגרפיות

השקעתם מאמצים, זמן וכסף כדי לחקור ביסודיות סוגיה שעניינה אתכם בתחום החינוך. המחקר שלכם עוסק בנושא שלדעתכם ענייני קהל רחב של אנשי חינוך, ואתם שוקלים לפרסם אותו. אפשרות אחת העומדת בפניכם היא להכין מאמר לכתב עת מקצועי. כדי להתאים מחקר שלם למאמר שהוא מוגבל מבחינת אורכו, תצטרכו לוותר על חלקים שלמים ולהציג חלקים אחרים באופן תמציתי מאוד. במכון מופ"ת מציעים לכם מסגרת אחרת לפרסום מחקרכם, אשר מאפשרת הצגה שלמה יותר של עבודת מחקר ונקראת **מונוגרפיות בחינוך**.

בשלוש השנים האחרונות יצאו לאור במכון מופ"ת ארבעה ספרים בסדרה של מונוגרפיות בחינוך, ועוד שלושה ספרים נמצאים בשלבים שונים של הכנה לדפוס. כל המונוגרפיות האלה עוסקות בנושאים שונים בתחום החינוך ומציגות מחקרים אשר נערכו לפי פרדיגמות מחקריות שונות.

מהי מונוגרפיה?

מונוגרפיה אינה דוח מחקר שנכתב לפי תבנית טכנית סטנדרטית, אלא דיווח מחקרי שנכתב כספר. מרבית המידע שמופיע בדוח המחקר יופיע גם במונוגרפיה, אך כללי הכתיבה פחות נוקשים מבחינת ארגון המסמך. סגנון הכתיבה ידידותי יותר והרמה המקצועית הגבוהה נשמרת בהקפדה. למשל, במקום הסדר הנפוץ של הפרקים בדוח מחקר (מבוא, סקירת ספרות, שיטה, ממצאים ודיון), במונוגרפיה ניתן למקם את פרק השיטה בהתחלה (בהקדמה מורחבת) או בסוף (כנספח) ולא בהכרח לאחר סקירת הספרות. במונוגרפיה הפרקים מאורגנים על פי תמות (themes). ארגון כזה מאפשר שבירה של הדפוס שבו סוקרים ספרות מקצועית ומציגים ממצאי מחקר בנפרד, כמו שנהוג בדוח מחקר ובמאמרים לכתבי עת (בייחוד כאשר מדובר במחקר כמותי). במונוגרפיה רצוי לשלב חלקים של הספרות ושל הממצאים בפרקים הבנויים על פי נושא.

הכנת המונוגרפיה מתחשבת בקורא מקצועי אמנם, אך שאינו תמיד בקיא בנושא הספציפי, במושגים המקצועיים המדויקים, בשיטות המחקר או בסטטיסטיקה מורכבת. התאמת המסמך לקהל מקצועי